

MÁTRAVIDÉKI HIRLAP

Társadalmi, szépirodalmi, tanügy-népnevelési, iparügyi és gazdasági hetilap. -- Megjelenik minden héten, szombaton

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Gyöngyös, Wachott Sándor-utca
18. szám, hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közlemények, elő-
fizetések, hirdetési díjak küldendők

KAPHATÓ MINDEN DOHÁNYTÓZSDÉBEN

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
DR. KOSSA LAJOS ÜGYVÉD

Előfizetési árak:
Egész évre 8 — pengő, félévre 4 —
pengő. Egyes szám ára 16 fillér.
Hirdetési díjak előre fizetendők.
— Nyilvántartás szerint 1 — pengő

HÉT HOMLOKCSÓK

Több ízben foglalkoztunk a magyar ifjuság helyzetével, mert ezek a fiatalok vérünkben, szívünkben közel álló gyerekeink, Hazánk jövő reménységei, kiknek sorsával foglalkozni sokszor lehet, de eleget foglalkozni soha.

Azzal mindenkinél tisztában kell lenni, hogy fiatalságunk olyan, amilyenné nevelik és formálják, lelke azokat a képeket fogja visszatükrözni, amely képeket abba a formálható anyagba belevésnek és e visszatükrözött kép adja egyszersmind jövőnket is.

E vezető helyen közöltek nagyrészt százan és százan hallották, hallották mindazok, akik az egrí Mensa Academica estélyén ott voltak, támogatni törekvésüket, igyekezetüket és megélhetésüket.

Amik Dr. Urbán Gusztáv jogtanár előadását hallgatták és figyelték, azoknak nem irunk új dolgot, azonban az elhangzott szó elrepült, már pedig a sajtónak feladata az is, hogy az értékes és megszívlelendő eszméket és gondolatokat az utókornak is megörökítse. Mindazok pedig, akik ott nem lehettek és nem gyönyörködhetek egy magyar tanférfiú nemes eszméket hirdető előadásában, azok ezen úton győződjenek meg arról, hogy a magyar ifjuság vezetése hivatott kezekbe van letéve és e hivatott kezek csak nemesre, jóra, szépre és istenes dolgokra tanítják őket.

Vajon van-e a magyar ifjuság szempontjából nemesebb gondolat annál, midőn azt hirdetik az ifjuság vezetői, hogy a magyar ifjuság azzal az elvvel lép ki az élet forgatagába, hogy: fekete kenyér, de fehér becsület, és következzék bármilyen elszánással harcol, hogy ezt az elvet érvényesítse.

Amíg azonban a lélek alakító szobrászművész-tanarok és tanítók — a kezükbe került nyersanyagból, az élet küzdelmeire ezzel az eszmével ki tud-

ják formálni az ideálisan becsületes magyar embert, addig nagyon sokat kell dolgozniok és nagyon sokat kell küzdeniök, de e munka nem vesz karba, mert az ifjuság e munka következtében nem Lenin, hanem Krisztus tanainak oldalára áll.

Nem kétséges, hogy a magyar hazának olyan tanférfiakra van szüksége, akik ezen és hasonló eszmékkel telítik meg az ifjuság lelkét, nem kétséges az sem, hogy csak ilyen férfiak által nevelt magyar ifjuság tudja megállni helyét az élet viharában.

Az alkotó szobrászművész eszközeit is megörökítjük az utókor részére. Ez az eszköz az a hét homlokcsók, amit a tanférfiúnak munkája közben fel kell használni az eredmény eléréséhez.

A hit csókja! Hogy ettől, ennek erejétől szépüjön meg lelkében az élet rendeltetése.

A tudás csókja! Hogy ezáltal masoknak világító mécsese legyen, hogy vezetni tudjon.

A szeretet csókja! Hogy szenvedő embertársain segíteni tudjon és szeressen, a masok szenvedését meg tudja érteni.

A optimizmus csókja! Hogy a mai kor romjai meg ne ijesszék, legyen kedve törmelékekből is boldogságot építeni.

A tisztaság csókja. Hogy erejét el ne pazarolja.

Az erős lélek csókja. Hogy át tudjon vergődni az élet ezer akadályán, lélekalku nélkül.

A magyarság csókja. Hogy folyton lelkébe dobbanjon a négyes folyó és a hármas halom magyar címere, a Haza osztatlan egysége és a trianomi fájdalom.

Ezek a tanítások azok, amelyek nemcsak a megörökítésre, hanem még inkább arra érdemesek, hogy szívébe lopakodjon mindazoknak, akik tan-

ügyel foglalkoznak, vagy akiket a tanügy a magyarság szempontjából érdekel.

A tanférfiak mellett ott kell állni a magyar társadalomnak is, nemcsak azért, hogy a nemes és szép gondolatokat átértse és megértse, hanem azért is, hogy segítségére siessen minden olyan intézménynek, mely a fenti eszméket hirdeti és tanítja.

Hitünk és meggyőződésünk, hogy a tantestület minden tagjának, az osztatlan és egységes magyar társadalommal való összefogására, e tiszta szép eszmék megvalósítására nem kell buzdítás.

Buzdítanak magok az elhangzott ígék!

PALÓCDERES

Ingyen fröccs!

Boldog egy város ez a miénk. Megértük azt az időt, amikor ebben a nehéz időben, a fenti dolgot kaphatjuk.

Kapja boldog-boldogtalan, — szegény és gazdag egyaránt.

Még reklámot sem csinálnak neki — legfeljebb most mi.

Nem kell az árért a zsebbe nyulni, egész észrevétel nélkül, sőt meglepetésként részeseülnek benne városunk lakói, sőt! — az idegenek is.

Nem mérik törmelékekkel, hanem kisebb nagyobb porcióba jut hozzá a járó-kelő.

Igen, a járó-kelő, a gyanútlan sétáló kap egy-egy ingyen fröccsöt, egy kis fröccscentészt.

Amikor az ég csatornái öntik a vizet, — fűtjainkon lévő lukak, horpadások és folytonossági hiányok szépen megtalálják vizet. Már régen felszáradt az úttest, amikor még ezek a kis tavacszkák — mindmegannyi tengerszem — az úttestet díszítik.

Mélységük attól függ, hogy milyen mélyen kopott ki a burkolat alatti cementalap.

A díjtalan fröccs mennyisége azután azon függ, hogy milyen nagy ezeknek a lukaknak befogadó képessége.

Midőn már régen elfelejtetted, hogy esőzés volt, akkor ér a meglepetés.

A sebesen haladó autó belekarikázik ezekbe a kis tavakba, és úgy fröccsent oldalba — ingyen és díjtalanul — a híg lattyakkal, hogy szobafestő vagy mázó nem tudna különb spriccelt mintát harisnyád és ruhádra varázsolni.

Különösen a nők örvendeznek nagyon, amikor szép selyem harisnyájok lesz — egyik pillanatról a másikra — *pettyesen* „mintás”.

Az utak naponkénti nyári öntözése állandóslami fogja a lakosság eme ingyen szórakozását és bosszúságát.

Nem használ ellene a kavicsozás sem, mert a kisebb gödrök száma akkora, hogy valamennyit tenni, már nem is lehet.

Arról nem is beszélünk, hogy az egyik haz bérlője a ház friss meszelését siratta egy ilyen *ingyenes* ráfestés miatt.

Mintha valaki megjelölte volna már a város utak helyreállítására alkalmas pénzforrást!

Vagy talán külön dicsőségünk legyen az idegenek előtt a város rossz — használhatatlan főútja!

Az „ingyen fröccs” türelmünk jutalma

Szegedi weekend

Utazásokhoz szokott embernek második természetvé lesz az összehasonlítás: keresi és meglátja, miben hasonlít egyik város a másikhoz s mi olyat talál valamely helyen, amit máshol még nem látott. Természetes, hogy minden újabb látott helyet elsősorban saját városunkkal hasonlítunk össze.

Lássuk, mit látott egy gyöngyösi Szegeden, egy husvéti weekend rövid ideje alatt?

Szeged az 1879. évi árvíz után, Gyöngyös pedig az 1917. évi tűzvész után épült újjá; mennyire haladt az egyik és mennyire haladt a másik, vetődik fel önkéntelenül a kérdés. A szegedi árvíz után I. Ferenc József mondta azt, hogy Szeged szebb lesz, mint volt s körülbelül ugyanezt a kijelentést tette a tűzvész után IV. Károly Gyöngyösre vonatkozólag. Szegednek 53 éve, Gyöngyösnek 16 éve volt az újjáépítéshez. El lehet mondani, hogy Szeged teljesen kiépült; Gyöngyösön még sok a tennivaló.

Mikor az ember Szeged rendezett, széles utcáit látja, önkénytelenül München, vagy Zürich jut eszébe. Meglepő a rendezés koncepciója: meglátszik, hogy a városszabályozást erős kéz és fegyelmezett fej vitte keresztül. Ma is érezni lehet, hogy G.óf Tisza Lajos, a város újjáépítője, az árvíz után megmaradt épületeket kiméltlenül eltávolította a rendezés útjából, odaautz a város akkori jelenét a jövőért. Nálunk, Gyöngyösön, ugyanez volt a rendezés alapgondolata s ha az időközben kitört torradalom s a két-ségbejuté gazdasági helyzet kényszerítette is a kormánybiztost, hogy bizonyos ideiglenes engedelményeket tegyen, az elgondolás egysége nem szenvedett, csak végleges rendezése ideje tolódozt ki.

Szeged nagyon szép város, Gyöngyös csak lesz szép város, talán már fiaink, talán csak unokáink idejében.

Szeged épületei — úgy a középületek, mint a magánházak — gyönyörűen beleillettek a rendezés egységébe. Keresi az ember, hol van egy-egy épület, mely kiütne valahogyan a kép egységéből, ugylátszik azonban, ilyen csak a szalértó szeme talál. Érdekes azonban, hogy éppen legnagyobb kincsüknél, a fogadalmi templomnál követtek el súlyos hibát. A templom oly hatalmas tömeg, hogy szépségét csak akkor lehet megérteni, ha az ember bizonyos távolságból nézi. Valahogy magától adódott volna, hogy ezt a kilátást Új-Szeged, a Tisza tulsó part, a felől kellett volna megnyitni s akkor megkapták volna azt a perspektívát, amilyen

perspektívája van a magyar parlamentnek a budai oldalról, — a jó szegediek azonban erre az oldalra hatalmas épületet emeltek s ezzel elvágták a lehetőségét, hogy gyönyörű templomukra valaha kilátást kapjanak a Tisza tulsó oldaláról.

Sajnos, nálunk, Gyöngyösön az építkezéseknél a rendezés elgondolásába való beleillőség gondolata gyakran marad figyelmen kívül. Pld a Hanisz-tér kiképzésénél a városrendező kétemeletes, egészen sima fedélzetű épületeket akart csak megengedni, hogy a Szt. Bertalan templom tornyainak szépsége annál hatalmasabban domborodjék ki, azonban a keresztülvételnél — az összehatást kétségtelenül rontó — tornyos, manzard-tetős építkezést is engedélyeztek.

Érdekes az is, hogy úgy a szegedi fogadalmi templomnál, mint a gyöngyösi Szt. Bertalan templomnál gondoskodtak arról, hogy a templom homlokzatának megfelelő előtere legyen. Gyöngyösön, sajnos, ezt az előteret eddig nem lehetett letesíteni s a művészi hatást ezidőszertint még nem engedik érvényesülni a szembe lévő, kiszajított, de még le nem bontott, disztelen látványt nyújtó épületek. Szegeden a fogadalmi templom homlokzata előtt tevő teret már teljesen kiképezték, nyilván a velencei Szent Várk tér mintájára. A templom feljáró lépcsőzetének tetejéről impozáns látvány a hatalmas tér, melyet négyoszög alakban gyönyörű, összefüggő épülettömb vesz körül.

A Szent Bertalan templom freskóiban talán legzazdagabb temploma egész Magyarországnak s mi gyöngyösiek büszkén bocsájthatjuk azt összehasonlítás alá úgy a freskók száma, mint művészi értéke tekintében az ország bármely templomával. A szegedi fogadalmi templom belső része a színek és vonalak tobzódása; az arany, kék és piros pazar harmóniája van ott s olvad össze a vonalak hihetetlen változatosságában. A pompás látványt emeli a mestertien festett üvegeken beszűrődő misztikus fény. Emlékeztet a templom belső díszítése a Mátyás templomra. A gyöngyösi Szent Bertalan templom a freskók, a szegedi fogadalmi templom a színek és vonalak temploma.

S hogy az összehasonlítást egy kissé folytassuk, — ott voltunk a fogadalmi templomban a feltámadási szertartáson; mikor a körmenet a templomból kivonult, beültünk a hatodik, vagy hetedik padba, de egy civil úr katonás parancsára rendőrök tessékelték ki bennünket, mondván, hogy az első tíz padosor fenn van tartva. Gyöngyösön oda szoktak állítani a fenntartott padosorok mellé

két hajdút, akik a bejönni szándékozókra figyelmeztetik, hogy a padosorok fenn vannak tartva s nincs szükség karhatalomra. Feltűnt az is, hogy a husvéti püspöki mise után a távcsni készülő ezrek előtt igazságosan (felérászben) elállták a kiáratil ajtót azok a jó szegediek, akik a 11 órás (helyesebben Szegeden 12 órás) misére szándékoztak.

A szegediek városukat porvárosnak nevezik. Erről már előbb hallottunk s féltünk, hogy az erősen szeles időben mennyire meg fog kizozni a portenger, hiszen elutazás előtt láttuk a gyöngyösi Főtéren az emelet magasságban száguldó port, mellyel pillanatok alatt tele lett szemünk-szánk. Ugylátszik azonban, hogy Szegednek csak a külterülete porváros, mi pedig csak a belső területen jártunk, ahol az erős szélben sem volt a legkisebb por sem. Ott ugyanis a kifogástalanul karban tartott aszfalt- vagy kőburkolatu uttesteket kifogástalanul söprik. Nos, ebben az egyben aztán csakugyan tökéletesen különbözik Gyöngyös Szegedtől.

Szegedet, ezt a szenvedéselben Gyöngyössel annyira rokon várost, minden gyöngyösinek meg kellene néznie. Aki Szegedet látja, az képet tud magának alkotni arról, hogy milyen lesz Gyöngyös pár évtized múlva. Agilis urak már a múlt évben fáradoztak, hogy Gyöngyösről Szegedre filléres menjen; az Isten szerelméért, vigyék keresztül már tervüket, hadd érintkezzék ez a két város, mely annyira testvér a pusztulásban és a feltámadásban

MEGYEI ÉS VÁROSI HIREK

Építkezési adatok

A városi alapszabályrendelet szerint a közgyűlés elé terjesztendő polgármesteri éves jelentéshez szolgáltatott adatokból közöljük:

A múlt év folyamán építési engedély ki lett adva 51 új épületre, 24 átalakításra, 20 toldalékepítkezésre, 29 tetőfedésre, 27 melléképületre és 25 kisebb építkezésre. —

Új makadám-út készült 1292 folyóméter, melynek területe 5670 négyzetméter. Újjonnan meghengerelték 6194 méter hosszú utat, 21850 négyzetméter területet.

Új csatorna lett lefektetve a Nagypatak betömött régi medre mentén és egy szakaszon a Mérges patakban a vasúthoz járó Kosuth Lajos utca kereszteződésénél. Ezen munkálatoknál a v. mérnöki hivatal 565 inségmunkást foglalkoztatott 1790 napon át.

Ugyancsak a múlt év folyamán befejezett villamosmű átépítés változó áramú rendszerre összesen 639.000 pengőbe került, amelyet a közüzem a külföldi, dollárkölcsönből és régi villanytelep felszerelésének értékesítéséből fedez. — Hogy a Salgótarján Bányatársasággal kötött, állítólag előnyös áramszállítási szerződés mellett sem csökkenthető a villanydíj, amint az remélhető volt, annak oka leginkább az említett külföldi Speyer-kölcsön szolgáltatási terheinek súlyos-sága, mely más magyar városokkal egyetemesen lévén, a tőle való külön szabadulás nehézségekre ütközik.

◆◆◆◆◆
Terjessze lapunkat.

Városi hirdetések

Gyöngyös m. város számvevőségétől.
3942/ki. 1933

Hirdetmény

Felhívja a városi számvevőség mindazon földtulajdonosokat és földbérleteket, kiknek Gyöngyös város határában lévő földtulajdonuk, illetve földbérletük az 5. kat. hordát eléri vagy meghaladja, hogy a mezőgazdasági statisztikai adatok felvétele céljából legkésőbb f. évi május hó 10-ig a városi számvevőség kataszteri hivatalában jelenjenek meg és pedig minden nap délelőtt 8-tól 2 óráig. Az 1929 évi XIX. tc. 15. §-a alapján fennnevezett adatszolgáltatásra kötelezettek a statisztikai adatoknak legjobb tudomása szerint, kellő időben beszolgáltatásáért felelősek.

Ha valamelyik adatszolgáltatásra kötelezett az adatokat ezen felhívás ellenére sem szolgáltatná be, annak terhére illetve költségére a hiányzó adatokat a hivatal a helyszínen szerzi be. Továbbá ugyanezen törvencikk 17. §-a alapján, aki tudva hamis vagy valótlan adatokat ad be, vagy a beszoigáltatandó adatot a kiűzött határidőre be nem szolgáltatja, illetve meg nem adja, vagy az adatok beszoigáltatását megtagadná, kényszerítést követel el és az 1928 évi X. tc. rendelkezésével érte mében pénzbüntetéssel büntetendő. Közli továbbá a számvevőség, hogy a szóban levő törvény 21. §-a értelmében ezen statisztikai bevallások az adózhatóságnál alapul venni nem szabad.

Gyöngyös, 1933 április 10.

Gyulai Tibor sz.
alszám-évő.

1933/168 vghl. szám.

Árverési hirdetmény

Dr. Horovitz Alfréd ügyvéd által képviselt Gyöngyösi Bank Rt. javára 449 P 90 fillér tőke és több követelés és járulékairejéig a gyöngyösi kir. járásbíró 1933 évi 1784 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1933 március hó 10-én lefoglalt és 1800 P-re becsült ingóságokra a fenti kir. járásbíró sá fenti számú végzésével az árverés elrendeltetvén, anna: az 1908 évi XLI. tc. 20 §-a alapján a következő megnevezett: Dr. Vészi Matyas ügyv. által képviselt Vesitz Béni s társai javára 3600 P s jár. Dr. Nagy István ügyv. ált. képv. Phoenix Könyvnyomda javára 256 P 06 f. s jár., Dr. Nagy István ügyv. ált. képv. Közp. Tudakozó 66 P 50 f. s jár., Dr. Diamant Ignác ügyv. ált. képv. Hermann Zsigmond javára 705 P s jár., továbbá a foglalási jkönyvből ki nem tűnő más foglaltatok javára is, az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatban nincs, — végrehajtást szenvedő lakásán, Adács községhez tartozó Kenyérvári tanyán leendő megtartására határidőül 1933

Gyöngyös megyei város számvevőségétől.
2326/ezv. 1933.
4-25/1933.

Hirdetmény

Gyöngyös megyei város 1933 évi rögzített jövedelem-vagyoadó kivétési lajstroma 1933 évi április hó 17-től 1933 évi május hó 2-ig közszemlére kltéttetik.

A közszemlére kltett lajstromot bárki megtekintheti és a mások adójára vonatkozó írásbeli észrevételeit — a lajstrom közszemlére vételét követő 15 nap alatt — a gyöngyösi kir. adóhivatalnál benyújthatja

Gyöngyös, 1933 március 31.

Bariski sk.
m. kir. állampénztári főtanácsos, hivatalfőnök.

TERJESSZE LAPUNKAT!

Magán hirdetések

KÖNYVEIT

u. m. imakönyvet, füzetes műveit, folyóiratalt, tankönyve t stb. jó és olcsó munkáiról közzismert

MÓCZER GYULA

könyvkötő (Kossuth Lajos-u. 11/2)
28 éve fennálló, modernül berendezett könyvkötőműtermében—

KÖTTESSE BE

ÜZLETHELYISÉG KIADÓ A PIACON

a Zöldfa-utca 1 számú

—o— háznál. —o—

Érdeklődni lehet ugyanott a saroküzletben.
o— lévő Welsz Sándor kereskedőnél. —o—

A Kultur Nyomda mikdenköppen vezet!

Apolló Mozgó

Péntek, szombat, vasárnap, április 28—29—30-án

Világattrakció

Világattrakció

„Bárki vagy, szeretlek“

Liane Haid és Petrovich Szvetozsláv főszereplésével.

Kedd—szerda, május 2—3-án

a legszebb magyar film

„Hyppolit, a lakáj“

Kabos Gyula

Csontos Gyula

évi május hó 3 napjának délutáni fél 5 órája tűzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt 2 tehén, 2 őszó, 2 borjú, 1 kecske, 2 székér, 3 ló, 50 q. szalma, 1 taliga, 1 görde, 1 kerék-pár, 1 íróasztal ingóságokat a legtöbbet igé-

rőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fogom adni.

Gyöngyös, 1933 április hó 5.

BODY

kir. jbirósági végrehajtó.